

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ
«ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ»

---

11 & 12 Μαΐου 2018

Αμφιθέατρο «Άλκης Αργυριάδης», κεντρικό κτήριο ΕΚΠΑ
(Πανεπιστημίου 30)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή, 11 Μαΐου 2018

Άνοιγμα εργασιών συνεδρίου

9:30

Προσέλευση - Εγγραφή συνέδρων

10:00 - 10:30

Χαιρετισμοί:

Μελέτιος - Αθανάσιος Δημόπουλος, Πρύτανης ΕΚΠΑ
Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Πρόεδρος Ι.Α. ΕΚΠΑ

Α΄ Συνεδρία 10:30 - 12.00

**Από τον Μεσαίωνα στον 19^ο αιώνα:
ανιχνεύοντας τις πολλαπλές κρίσεις**

Πρόεδρος: **Αναστασία Παπαδία - Λάλα**

Νικολέττα Γιαντσή - Μελετιάδη

• Πανεπιστήμιο και κρίσεις στο Μεσαίωνα

Ελένη Μανιάτη

• Συμβάλλοντας στη διαμόρφωση της επιστημονικής πρακτικής με συναινέσεις και διεκδικήσεις: η ίδρυση του Χημείου του Πανεπιστημίου Αθηνών (1890)

Προκόπης Παπαστράτης

• «Η επιστήμη είναι δύναμις, η δε δύναμις ευημερία του λαού». Προσπάθειες εκσυγχρονισμού του Πανεπιστημίου και αντιδράσεις στα τέλη του 19ου αιώνα

Συζήτηση

Διάλειμμα

Β΄ Συνεδρία 12:00 - 13:45

Πανεπιστήμιο και μεσοπολεμικές κρίσεις

Πρόεδρος: **Μαρία Παπαθανασίου**

Σήφης Μπουζάκης

• Κρίση και ελληνικό πανεπιστήμιο 1911-1932: Από τον Οργανισμό του 1911 στο Πανεπιστήμιο της Σμύρνης και στο νόμο του 1932

Άλκης Ρήγος

• Η πολλαπλή κρίση της δεκαετίας του '30 και ο ιδεολογικός λόγος και ρόλος του Πανεπιστημίου

Βασίλης Γκόνης

• «Πνευματικό κεφάλι του Έθνους» ή «εχθρός της Εθνικής Ψυχής»; Το Πανεπιστήμιο του Μεσοπολέμου σε κρίση

Συζήτηση

Πέρασ συνεδρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Γ΄ Συνεδρία 17:30 - 19.00

Το Πανεπιστήμιο στη Δίνη του Αυταρχισμού

Πρόεδρος: Έφη Πουλάκου - Ρεμπελάκου

Κώστας Ράπτης

- Τα γερμανικά και αυστριακά πανεπιστήμια στη δίνη του εθνικοσοσιαλισμού (1933-1945)

Χαρά Μπαλή

- Από το φθινόπωρο του 1940 μέχρι το καλοκαίρι του 1941. Το Πανεπιστήμιο Αθηνών μέσα στον πόλεμο

Τριαντάφυλλος Δούκας - Περσεφόνη Σιμενή

- Το Πανεπιστήμιο Αθηνών κατά τη δικτατορία 1967-'74: η κρίση γύρω από τους επικουρικούς καθηγητές

Συζήτηση
Διάλειμμα

Δ΄ Συνεδρία 19:15 - 20.45

Μεταπολίτευση και Πανεπιστήμιο

Πρόεδρος: Ευγενία Μπουρνόβα

Βαγγέλης Καραμανωλάκης

- Το Πανεπιστήμιο σε μετάβαση: Η επόμενη ημέρα της 24ης Ιουλίου 1974

Κατερίνα - Μαρία Χαραλαμπίκη

- «Η απεργία των 100 ημερών». Η κρίση στην πανεπιστημιακή κοινότητα (1978)

Κώστας Αγγελάκος

- Η κρίση του Λυκείου και ο ατέρμονος "εθνικός διάλογος" για την πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: μύθοι και αλήθειες για τη "συμβολή" των Πανεπιστημίων

Συζήτηση
Πέρασ συνεδρίας

Σάββατο, 12 Μαΐου 2018

Α΄ Συνεδρία 10:00 - 12.15

Κρίση και επιστήμη

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου

Γιώργος Κόκκινος

- Κρίση, εκσυγχρονισμός, αφροδισιοφοβία, ηθικός πανικός. Η περίπτωση του καθηγητή της Ιατρικής Σχολής Γεωργίου Θ. Φωτεινού και των θεσμών που δημιούργησε ή υπηρέτησε (1910 - 1940)

Χάιδω Μπάρκουλα

- Η θεσμοθέτηση της εκπόνησης διδακτορικής διατριβής (1911) και η κρίση ανανέωσης του διδακτικού προσωπικού εκ των έσω έως το 1940. Το παράδειγμα της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών

Θεόδωρος Αραμπατζής

- Η Δημοκρατία της Βαϊμάρης και η κρίση στα θεμέλια της φυσικής

Στάθης Αραποστάθης

- Κρίσεις και εμπορευματοποίηση της επιστημονικής έρευνας: Ιστορικοί μετασχηματισμοί, ερευνητικές ταυτότητες και πολιτικές

Συζήτηση
Διάλειμμα

Β΄ Συνεδρία: 12.30 - 14.00 **Κρίση και ανώτατη εκπαίδευση**

Πρόεδρος: **Ιωάννης Βρότσος**

Βασίλης Φούκας

- Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Πρόγραμμα Σπουδών: Οι "περιπέτειες" της Παιδαγωγικής.

Δημήτρης Παναγιωτόπουλος - Σωτήριος Αλεξιάκης

- Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο στη δίνη των κρίσεων: Μια περιοδολόγηση

Άντα Διάλλα - Γιάννης Κονταράτος

- Τέχνη και Θεωρία, μια ανοίκεια σχέση; Προσεγγίσεις στην πρόσφατη ιστορία της (ΑΣΚΤ)

Συζήτηση
Πέρασ συνεδρίας

Γ΄ Συνεδρία: 17:30 - 19.00

Η κρίση στη συγκυρία

Πρόεδρος: **Μανώλης Πατηνιώτης**

Γιούλη Παπαδιαμαντάκη

- Το Πανεπιστήμιο σε κρίση: Μεταξύ επιτελεστικότητας και κυβερνησιμότητας

Ελένη Πρόκου

- Διεθνείς επιδράσεις στην ελληνική ανώτατη εκπαίδευση και οικονομική κρίση

Γιώργος Σταμέλος

- Η κρίση ως "αναλυτής" των ορίων της εκδημοκρατικοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης

Αλέξανδρος-Ανδρέας Κύρτσης

- Το Πανεπιστήμιο είναι η κρίση του: Ιστορικές εικόνες του κοινωνικού και πολιτικού περιβάλλοντος των επιστημολογικών επιλογών στον 20ο αιώνα

Συζήτηση
Διάλλειμμα

19:45 - 21.00

Στρογγυλό τραπέζι

Μετά την Κρίση;

Συντονιστής: **Γεράσιμος Κουζέλης**

Συζητητές: **Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Κύρκος Δοξιάδης, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Μανώλης Πατηνιώτης, Ιωάννης Τούντας**

Συμμετέχοντες

Κώστας Αγγελάκος, καθ. Παιδαγωγικών, Τμήμα Ιστορίας,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Σωτήριος Αλεξιάκης, υπ. δρ., Τμήμα Ι.Φ.Ε., ΕΚΠΑ

Θεόδωρος Αραμπατζής, καθ. Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης,
Τμήμα Ι.Φ.Ε., ΕΚΠΑ

Στάθης Αραποστάθης, επ. καθ. Ιστορίας της Επιστήμης και της
Τεχνολογίας, Τμήμα Ι.Φ.Ε., ΕΚΠ

Νικολέττα Γιαντή - Μελετιάδη, αν. καθ. Μεσαιωνικής Ιστορίας της
Δύσεως, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Σπυρίδων Βλαχόπουλος, καθ. Δημοσίου Δικαίου, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ

Ιωάννης Βρότσος, καθ. Οδοντιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, μέλος
της Δ.Ε. του Ι.Α. ΕΚΠΑ

Βασίλης Γκόνης, υπ. δρ. Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Άντα Διάλλα, αν. καθ. Ευρωπαϊκής Ιστορίας Νεώτερων και Μοντέρνων Χρόνων,
Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, Α.Σ.Κ.Τ.

Κύρκος Δοξιάδης, καθ. Κοινωνικής Θεωρίας και Κοινωνιολογίας,
Τμήμα Π.Ε.Δ.Δ. ΕΚΠΑ

Τριαντάφυλλος Δούκας, δρ. Ιστορίας της Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο
Πάτρας

Βαγγέλης Καραμανωλάκης, επ. καθ. Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και
Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Γιώργος Κόκκινος, καθ. Ιστορίας και Διδακτικής της Ιστορίας,
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Γιάννης Κονταράτος, επ. καθ., Τμήμα Εικαστικών Τεχνών, Α.Σ.Κ.Τ.

Γεράσιμος Κουζέλης, καθ., Τμήμα Π.Ε.Δ.Δ., μέλος της Δ.Ε. του Ι.Α. ΕΚΠΑ

Αλέξανδρος - Ανδρέας Κύρτσης, καθ. Κοινωνιολογικής Θεωρίας,
Τμήμα Π.Ε.Δ.Δ., ΕΚΠΑ

Ελένη Μανιάτη, δρ. Ιστορίας των Επιστημών, Τμήμα Ι.Φ.Ε., ΕΚΠΑ

Χαρά Μπαλή, Ε.Δι.Π., Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Χαίδω Μπάρκουλα, Ε.Δι.Π., Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών,
Ι. Α., ΕΚΠΑ

Σήφης Μπουζάκης, ομότ. καθ., Πανεπιστήμιο Πάτρας

Ευγενία Μπουρνόβα, αν. Καθ., Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, μέλος
της Δ.Ε. του Ι.Α. ΕΚΠΑ

Δημήτρης Παναγιωτόπουλος, Ιστορικός, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, καθ. Νομικής Σχολής, μέλος της Δ.Ε. του Ι.Α. ΕΚΠΑ

Αναστασία Παπαδιά - Λάλα, καθ. Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, μέλος
της Δ.Ε. του Ι.Α. ΕΚΠΑ

Γιούλη Παπαδιαμαντάκη, αν. καθ. Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Τμήμα
Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μαρία Παπαθανασίου, επ. καθ., Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, μέλος της
Δ.Ε. του Ι.Α. ΕΚΠΑ

Προκόπης Παπαστράτης, ομότ. καθ., Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μανώλης Πατηνιώτης, αν. καθ., Τμήμα Ι.Φ.Ε., μέλος της Δ.Ε. του Ι.Α. ΕΚΠΑ

Έφη Πουλάκου - Ρεμπελάκου, αν. καθ. Ιατρικής Σχολής, μέλος της Δ.Ε. του Ι.Α.
ΕΚΠΑ

Ελένη Πρόκου, αν. καθ. Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής,
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κώστας Ράπτης, αν. καθ. Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και
Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Άλκης Ρήγος, ομότ. καθ., Πάντειο Πανεπιστήμιο

Περσεφόνη Σιμενή, δρ. Ιστορίας της Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Πάτρας

Γιώργος Σταμέλος, καθ. Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πάτρας

Ιωάννης Τούντας, καθ. Κοινωνικής και Προληπτικής Ιατρικής, Διευθυντής του
Κέντρου Μελετών Υπηρεσιών Υγείας της Ιατρικής Σχολής, ΕΚΠΑ

Βασίλης Φούκας, επ. καθ. Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης, Τμήμα
Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Α.Π.Θ.

Κατερίνα-Μαρία Χαραλαμπίκη, μπτχ φοιτήτρια Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας -
Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Επιστημονική Επιτροπή:
Βαγγέλης Καραμανωλάκης
Γεράσιμος Κουζέλης
Ευγενία Μπουρνόβα
Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου
Αναστασία Παπαδιά - Λάλα
Μανώλης Πατηνιώτης
Έφη Πουλάκου - Ρεμπελάκου
Χάιδω Μπάρκουλα

Γραμματειακή Υποστήριξη
Μακρίνα Τσιωτάκη, mtsot@uoa.gr

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΕΚΠΑ
Σκουφά 45, Αθήνα
istorikoarxeio@uoa.gr
www.archive.uoa.gr